

www.parohiaserbanvoda.ro

Cuvântul care zidește

NU LIPSI DE LA LITURGHIA EUHARISTICĂ,
PENTRU CĂ EA NU ESTE COMPLETĂ FĂRĂ TINE!

DUMINICA A 4-A DUPĂ RUSALII
(*Vindecarea slugii sutașului*)

Așezarea veșmântului
Născătoarei de Dumnezeu
în biserica Vlaherne;

†) SF. VOIEVOD ȘTEFAN CEL MARE;
SF. IER. JUVENALIE, PATRIARHUL
IERUSALIMULUI

RUGĂCIUNEA, RESPIRAȚIA SUFLETULUI

Sfânta Evanghelie de astăzi ne prezintă chipul luminos al unui sutaș din cetatea Capernaum. Acesta avea o slugă bolnavă, „chinându-se cumplit” (Mt. 8, 6). Sutașul, cuprins de milă și compasiune, probabil a vegheat lângă patul acestui suferind și a chemat un medic să-l vadă și să-l trateze. Văzând, însă, că boala persistă, ostașul roman a cerut ajutorul Mântuitorului Hristos, Care vindeca toată boala și neputința în popor. Rugăciunea sutașului, făcută cu adâncă smerenie și credință, a fost ascultată de Domnul, căci evanghelistul ne spune că „s-a însănoșit sluga lui în ceasul acela” (Mt. 8, 13).

Prin rugăciune putem vorbi direct cu Dumnezeu, Părintele nostru ceresc, Care este gata să ne răspundă și să ne ajute. În Predica de pe munte Iisus spune: „Cereți și vi se va da; căutați și veți afla; bateți și vi se va deschide. Că oricine cere, ia; cel care caută, află; și celui ce bate i se va deschide. Sau cine este omul acela între voi care, de va cere fiul său pâine, el îi va da piatră? Sau de-i va cere pește, el îi va da șarpe? Deci, dacă voi, răi fiind, știți să dați daruri bune fiilor voștri, cu cât mai mult Tatăl vostru Cel din ceruri va da cele bune celor care cer de la El!” (Mt. 7, 7-11).

Avem multe exemple în Sfânta Evanghelie de oameni care au cerut ajutor la Hristos și El le-a răspuns: cei 10 leproși; tâlharul de pe cruce care s-a pocăit; cerșetorul orb care l-a strigat: „Fiul lui David, miluiește-mă!”; Iair, care a mijlocit pentru fiica sa bolnavă, ș.a. Întotdeauna Domnul le-a răspuns la rugămintea lor. El nici acum nu s-a schimbat și încă aude rugăciunile noastre, pentru că ne iubește pe fiecare și ne poartă de grijă.

Dar Mântuitorul Hristos nu ne dă totdeauna ce vrem, pentru că uneori cerem lucruri care n-ar fi bune pentru noi. El ne răspunde rugăciunilor înțelept, dându-ne ceea ce este bine pentru noi. Sfântul Macarie ne îndeamnă să încheiem rugăciunile astfel: „Fie voia Ta, Doamne, pentru că Tu știi mai bine decât mine ceea ce este bun și folositor pentru mine”.

Dar rugăciunea este una din datoriile fundamentale ale creștinului, Sfântul Pavel, adresându-se tesalonicenilor, le spune: „Rugați-vă neîncetat” (I Tes. 5, 17). Rugăciunea este o conlucrare tainică a sufletului cu harul dumnezeiesc.

Domnul ne spune: „Pe toate câte le veți cere, rugându-vă cu credință, le veți primi” (Mt. 21, 22). A te ruga cu încredere înseamnă a avea inima și puritatea unui copil care se lasă cu totul în seama celui ce l-a născut. A te ruga cu nădejde înseamnă a avea convingerea că Înțelepciunea divină îți va răspunde cum cunoaște ea că poți fi ajutat mai bine. De multe ori, Tatăl ceresc ne răspunde la rugăciune în mod cu totul diferit de ceea ce am cerut. Însă, cu Stăpânul Cel veșnic niciodată nu suntem în pagubă.

Un scriitor apusean mărturisește: „Am cerut lui Dumnezeu putere să muncesc; El m-a făcut slab ca să învăț a mă supune. I-am cerut sănătate să pot isprăvi multe; mi s-a dat boala ca să împlinesc lucruri mai bune. M-am rugat pentru bogății, să fiu fericit; mi s-a dat sărăcia ca să rămân

înțelept. Am cerut să fiu laudat de oameni; am devenit umil ca să simt nevoia ajutorului lui Dumnezeu”.

Rugăciunea bine făcută săvârșește minuni, ea coboară pe Dumnezeu în mijlocul nostru și înalță sufletul credinciosului către El. Este o minune ce o putem săvârși zilnic, plecând genunchii, împreunând mâinile și înălțând privirea și cugetul spre Domnul. Fără legătura constantă cu Dumnezeu, prin rugăciune, în viața credinciosului își face loc lăncetușă, trândăvia, nonsensul. De altfel, Sfântul Ioan Iacob Hozevitul zice: „Când lăsăm, de bună voie/ Rânduiala rugăciunii/ Prinde mare îndrăzneală/ Viermele deșertăciunii”.

La îndemâna fiecărui creștin, cât de simplu sau cât de învățat, stă rugăciunea cea mai scurtă care s-a format în decursul

vremii și prin care Sfinții au atins piscul sfințeniei. Către Mântuitorul să rostim de multe ori în gând: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul”. Către Maica Domnului: „Prea Sfântă Născătoare de Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul”. Către Îngerii și Sfinții din cer: „Toate Puterile cerești și toți Sfinții, rugați-vă lui Dumnezeu pentru mine, păcătosul”. Creștinii vremurilor de demult obișnuiau să rostească aceste rugăciuni scurte, fiind astfel în dialog

statornic și iubitor cu Cel de Sus.

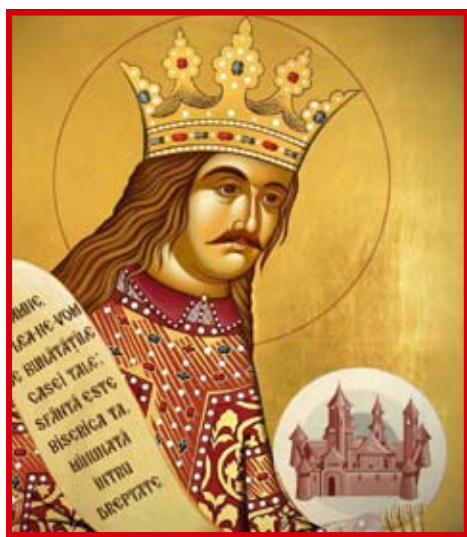
Rugându-ne cu credință, devenim mai buni, mai înțelegători, mai umani. Gândurile se înalță, inimile se curăț, ne simțim ca frații și o binefăcătoare pace se așază între noi. Prin rugăciune dobândim ajutorul lui Dumnezeu, Care alungă duhurile rele și risipește gândurile necurate.

Prin rugăciune, ne întâlnim cu Dumnezeu, bolile ni se vindecă și păcatele ne sunt iertate. Când rugăciunea va deveni marea respirație a sufletului

nostru, atunci va fi ca un minunat catalizator, ca un medicament care face să se liniștească durerile și necazurile vieții. Dacă ne plecăm genunchii la rugăciune, vom simți că ne ridicăm la cea mai nobilă demnitate, că ne facem părtași la cele mai nebănuite puteri și că trăim realitatea că nu suntem singuri pe lume. Atunci avem certitudinea că Dumnezeu este Domnul și S-a arătat nouă în Hristos, Căruia I se cuvine toată slava, cinstea și închinarea. Amin! ❀

Părintele Dinu

SFÂNTUL VOIEVOD ȘTEFAN CEL MARE, APĂRĂTOR AL CREDINȚEI ȘI PATRIEI STRĂBUNE

Tănărul Ștefan, fiul lui Bogdan al II-lea al Moldovei, „os din os domnesc”, în urma reputatei victorii asupra lui Petru Aron, a fost „ridicat domn” la 12 aprilie 1457 și „pomăzuit spre domnie” de mitropolitul Teoctist, în asistența întregii țări, adunată „pe Siret”. Ștefan cel Mare, devenit apoi în conștiința neamului „și Sfânt”, a fost figura centrală a vechii istorii a Moldovei, apărând pământul strămoșesc în fața primejdiei semilune. A fost unul dintre cei mai de seamă ctitori de lăcașuri sfinte din istoria țării sale. Canonizat de Biserica Ortodoxă Română în 1992, Ștefan cel Mare este domnitorul care a ridicat prestigiul Moldovei la nivelul celorlalte state medievale.

surori, iar unora li s-au acordat ajutoare materiale. În dragostea și râvna pentru țara sa, voievodul sfânt al Moldovei a fost ajutat și de cei doi mitropoliți care au păstorit în tronul mitropolitan de la Suceava mai bine de o jumătate de veac: Teoctist I (1453-1477) și Gheorghe (1478-1508).

Voievodul Ștefan cel Mare, pomenit astăzi, este singurul consemnat cu titulatura de „cel Mare” în analele istoriei ținutului românesc dintre Siret și Nistru. Măreția Bincredinciosului Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt nu se datorează nici staturii sale fizice impresionante, nici bogăției, nici anturajului său, ci faptului că nimeni înaintea lui și nici după el nu a săvârșit fapte la fel de mărețe.

Credința cu care mergea în bătălii, curajul cu care și-a apărât țara și supușii, smerenia cu care întâmpina victoria sau înfrângerea, dar peste toate râvna pentru Hristos l-au determinat pe Papa Sixt al 4-lea să îl numească pe Ștefan cel Mare, într-o bulă din 13 ianuarie 1477, „adevărat atlet al credinței creștine”. A luptat până când a fost doborât de o rană primită în luptă. Și lupta aceea a fost dreaptă. El n-a vrut pământul nimănui. El a vrut doar să apere Moldova.

Alături de calitatea de neînfricat apărător al Moldovei, trebuie să o amintim și pe aceea de mare ctitor de lăcașuri sfinte. Oare câți domni din istoria lumii se pot mândri cu peste 40 de biserici și mănăstiri ridicate într-o țărișoară jefuită și cotropită în fiecare an? Stau mărturie despre marele ctitor mănăstirile sau bisericile de la Putna, Neamț, Suceava, Probota, Bistrița, Huși, Vaslui, Tazlău, Milișăuți, Pătrăuți, Baia, Voroneț, Hârlău, Popăuți, Dobrovăț, Volovăț, Răuseni și atâtea altele. Pe toate le-a înzestrat cu

icoane și odoare de mare preț, cu odăjdii și evanghelii ferecate în aur, clopote și moșii, cu o mărinimie greu de egalat.

Și să nu uităm ajutorul dat de Sfântul Voievod unor mănăstiri de la Muntele Athos. În primul rând, Mănăstirea Zografu, căreia i-a făcut numeroase dani, fapt ce-l determină pe monahul Isaia din Hilandar să afirme că Mănăstirea Zografu a fost întemeiată de Ștefan cel Mare - deși, în realitate, Ștefan era doar un ctitor adăugător, nu fondator. Pentru multele sale dani, Ștefan cerea viețuitorilor de la Zografu: „să-l scrie la Proscomidie pe el, pe soția sa și pe copii și să-i cânte sâmbătă seara un paraclis și marțea o liturghie și să-l pomenească până va fi în viață, iar după aceea să-i facă în anul întâi pomenirile obișnuite și apoi să-i facă într-o zi din an seara parastas și dimineața Liturghie”.

Și mănăstirile: Sf. Pavel, Vatoped, Grigoriu, Constantimonitu și altele îl consideră mare ctitor. Dincolo de multele sale dani, trebuie remarcată dorința marelui voievod de a fi pomenit la Proscomidie, la Sfânta Liturghie și la Paraclisul Preacuratei Născătoare de Dumnezeu. Daniile către bisericile Moldovei arată, pe de o parte, mărinimia ctitorului, iar cererea de a fi pomenit la Proscomidie arată, pe de altă parte, înțelegerea voievodului că Sfânta Liturghie este cea mai importantă slujbă, care șterge păcatele oamenilor, prin jertfa cea nesângeroasă a Domnului.

Azi, 2 iulie, la ziua pomenirii sale, să-i cântăm împreună marelui voievod: „Apărător neînfricat al credinței și patriei străbune, mare ctitor de locașuri sfinte, Ștefane voievod, roagă pe Hristos Dumnezeu să ne izbăvească din nevoi și din necazuri”. ❀

După urcarea pe tronul țării, Ștefan a înțeles că are numeroase și mari îndatoriri, în primul rând să se facă respectat și apreciat de vecini, care, după ce în înfruntări pe câmpurile de luptă au primit de la el ce li se cuvenea, au dorit colaborarea. Se deschidea o epocă nouă în istoria Moldovei sub conducerea lui Ștefan, cel care avea să arate răspicat tuturor că pe acest pământ nu pot trăi decât acei care îl iubesc și sunt gata să se jertfească pentru apărarea lui.

Opera lui de vrednicie, de înțelepciune, vitejie, de hărnicie gospodărească și de genială clarviziune a fost neasemuită și, de aceea, Ștefan cel Mare a dominat și va domina veacuri de-a rândul scena istoriei noastre.

Viața bisericească din a doua jumătate a secolului al XV-lea va ajunge la o stare de dezvoltare necunoscută până atunci, datorită, în primul rând, glorioasei și îndelungatei domnii a Sfântului Voievod Ștefan cel Mare. În timpul lui s-a consolidat organizarea bisericească, s-au ridicat biserici și mănăstiri noi ori s-au refăcut cele existente, s-au acordat dani, scutiri sau alte ajutoare mitropoliei, episcopilor și mănăstirilor. Tot acum au înflorit cultura și arta bisericească (arhitectură, pictură, arte decorative), s-au încheiat legături cu alte Biserici Ortodoxe

SFINȚII MUCENICI EPICTET ȘI ASTION

Sfântul Epictet era originar din părțile Asiei Mici. Crescut de mic în frica de Dumnezeu, urmând poruncile Mântuitorului, la vârsta potrivită intră în monahism și apoi este hirotonit preot. Plin de harul lui Dumnezeu el făcea multe semne și minuni. Adeseori, prin puterea rugăciunii sale, deschidea ochii orbilor, vindeca pe leproși și pe ologi și scotea duhurile necurate din cei îndrăciți. Sfântul Astion era nepotul senatorului roman Iulian. Întâlnindu-l pe preotul Epictet, viața sa se schimbă: se convertește la creștinism și rămâne lângă preotul Epictet, însoțindu-l când acesta pleacă spre cetatea Halmyris. Și tânărul Astion se învrednicește de darul facerii de minuni, tămăduind un îndrăcit și făcând sănătos pe un om ce căzuse de la înălțime și rămăsese aproape mort.

Curând după ce sosește în Halmyris, comandantul Latronianus află că în cetate sunt doi creștini ce-i îndeamnă în cuvântările lor pe mulți să renunțe la cinstirea zeilor. Latronianus poruncește ca cei doi, preotul Epictet și ucenicul său Astion, să fie întemnițați. Supuși diferitelor chinuri, ei rămân în chip minunat nevătămați. Aflând cele întâmplate, comandantul Latronianus poruncește ca vreme de 30 de zile să nu li se dea mâncare și apă. Sfinții însă ies biruitori și din această încercare.

Pentru că sfinții nu puteau fi sub nici un chip înduplecați, Latronianus cere să fie scoși afară din cetate și acolo să li se taie capul. Cu brațele întinse și cu privirea ridicată la cer, mucenicii rostesc o lungă rugăciune, iar poporul a răspuns „amin!”. Epictet lasă mai întâi pe Astion să i se taie capul și rugându-se, încheie cu cuvintele Mântuitorului: „În mâinile Tale încredințez duhul meu”. Epictet se așază apoi peste trupul ucenicului său și îndată i s-a tăiat și lui capul. Toți cei de față, creștini ori păgâni, se minunau de bunul învățător Epictet și de desăvârșita ascultare a ucenicului său, cu lacrimi ei aducând mulțumire lui Dumnezeu.

Actul martiric ne spune că trupurile mucenicilor erau albe ca zăpada și că cei care sufereau de vreo boală, durere sau aveau griji și se atingeau cu credință de ele sau le sărutau cu evlavie se vindecau. La apusul soarelui, creștinii au luat trupurile martirilor, au turnat peste ele mir și alte miresme de preț și cântând psalmi și imnuri le-au înmormântat într-un loc potrivit. Spre slava lui Dumnezeu, s-au făcut la mormântul lor multe minuni.

Cei mai vechi martiri din țara noastră, atestați de izvoarele aghiografice, Sfinții Epictet și Astion, sunt prăznuiți pe 8 iulie. Ei au fost martirizați în anul 290, în timpul persecuției lui Dioclețian (284-305), în cetatea Halmyris, Almyra cum se numea în antichitate.

După decapitarea celor doi martiri și înmormântarea lor, Latronianus a înnebunit și și-a terminat viața în chip jalnic.

După Edictul de la Milan din anul 313, trupurile Sfinților Epictet și Astion au fost îngropate în cripta bazei episcopale din Halmyris. Au rămas acolo necunoscute până la data de 15 august 2001 când, în urma unor cercetări arheologice de amploare și care duraseră mulți ani, moaștele celor doi sfinți au fost des-

coperite, aduse la suprafață și depuse în Catedrala arhiepiscopală din Constanța.

Astăzi moaștele se află în Mănăstirea Halmyris, la Constanța rămânând doar câteva părți. În București ne putem închina la moaștele acestor sfinți la biserica Eroii Revoluției, la biserica Sf. Ioan - Piață, la paraclisul Sf. Ioan Gură de Aur din clădirea A.S.E. și la biserica Sf. Ioan Evanghelistul (din Berceni), care are ca al doilea hram al bisericii pe Sf. Mucenici Epictet și Astion. ❖

Cuviosul Paisie Aghioritul despre mândrie

❖ Cel care se îndreptățește pe sine când greșeste își preschimbă inima sa într-un refugiu diavolesc și va continua să greșescă tot mai mult și va fi zdrobit fără folos de egoismul său, dacă nu își va zdrobi „eul” său. Cel care își îndreptățește patimile sale se îmbolnăvește din ce în ce mai tare și atunci este trădat chiar și de tusea sa.

❖ Cei care nu primesc observații nici de la oamenii pe care îi iubesc, primesc bătăile de joc ale tuturor oamenilor care gândesc lumește, rămânând în cele din urmă lemne strâmbe și se netrebnicesc duhovnicește, precum sunt puse la cofraje sau schele scândurile care nu

primesc rindeaua tâmplarului ca să devină mobilă și astfel sunt călcate și murdărite până ce se vor strica și vor sfârși în foc.

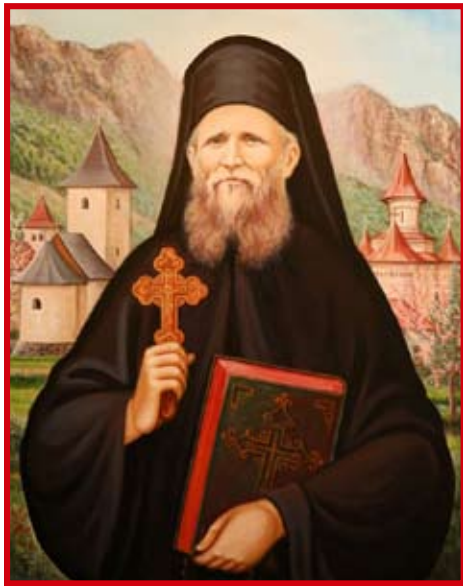
❖ Cei care nu au căderi în această lume, deși au mândria lumii, arată că mândria lor a întrecut limitele ei (a ajuns la un grad satanic) și căderea s-a făcut în partea din spate a vârfului înalt (cădere luciferică).

❖ Cei care îi pot răbda pe cei foarte mândri, fără însă să-i lingușească, aceștia sunt cei mai smeriți oameni, cei mai credincioși și mai drepti, deoarece mereu vor fi nedreptățiți și disprețuiți de cei mândri. ❖

PROGRAMUL BISERICII ȘERBAN VODĂ ÎN PERIOADA 2-9 IULIE 2023

ZIUA	ORA	SLUJBE/activități
Duminică 2.07	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Duminica a 4-a după Rusalii (Vindecarea slugii sutașului) Utrenia, Sfânta Liturghie
Miercuri 5.07	07 ³⁰ -09 ³⁰ 17 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Sfânta Liturghie Sfântul Maslu
Vineri 7.07	07 ³⁰ -09 ³⁰ 17 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Sfânta Liturghie Vecernie, Acatist
Sâmbătă 8.07	07 ³⁰ -09 ³⁰	Sfânta Liturghie, Parastas cu pomenirea celor adormiți
Duminică 9.07	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Duminica a 5-a după Rusalii (Vindecarea celor doi demonizați din Ținutul Gadarei) - Utrenia, Sfânta Liturghie

PĂRINTELE DOMETIE MANOLACHE, DUHOVNICUL DE LA RÂMEȚ

A fost una dintre ilustrele personalități duhovnicești ale celui de-al XX-lea veac creștin, un mare misionar și un martir al mărturisirii în vremurile de tristă amintire, ateist-comuniste, fiind, așa cum afirma părintele Dumitru Stăniloae, „un erou al credinței, un suflet de mare sfințenie și puritate”. A devenit cunoscut datorită culturii sale teologice amănunțit redată în predicile sale înflăcărâte, cultură care își avea acoperirea în trăirea și exemplul său personal.

Acest călugăr neobosit, duhovnic și povătuitor a trăit o aleasă viață duhovnicească dusă până la jertfa de sine. Datorită smereniei sale și a dragostei față de aproapele, părintele Dometie Manolache a fost înzestrat de Dumnezeu cu mari daruri duhovnicești. Prin viața sa, s-a făcut tuturor pildă de urmat. Propovăduind prin cuvânt, dar mai ales prin faptă, oamenii din Munții Apuseni l-au urmat către Hristos, numindu-l, după adormirea sa în Domnul, „apostolul moșilor”.

Părintele Dometie s-a născut la 13 octombrie 1924, în comuna Bălănești, județul Buzău. A primit la botez numele Stelian. A fost al patrulea copil din cei 12 ai lui Ioan și Filofteia Manolache. Părinții săi erau oameni credincioși, apropiați de Biserică și așa și-au crescut și copiii, cu responsabilitate, învățându-i de mici dragostea de Dumnezeu și de aproapele. Fratele cel mare, Gheorghe, a ajuns cântăreț bisericesc; fratele cel mic, Mihai, preot la Sibiu; Eugenia, sora părintelui, a îmbrățișat viața monahală la Măn. Râmeț, primind numele Eudoxia; după trecerea la cele veșnice a tatălui, mama părintelui intră și ea în mănăstire, primind numele Filotimia.

Stelian urmează Seminarul Teologic timp de opt ani, la Buzău, pe care l-a absolvit în anul 1945, ca șef de promoție. În același an s-a înscris la Facultatea de Teologie din București, pe care a absolvit-o în anul 1949, fiind declarat licențiat în teologie, cu calificativul Excepțional, sub coordonarea părintelui profesor Dumitru Stăniloae.

În 1972 s-a înscris la cursurile de doctorat în teologie la Institutul Teologic de Grad Universitar din București, specializarea Teologie Sistematică. Studiile doctorale le-a făcut la îndemnul vechiului său prieten,

Episcopul Antonie Plămădeală, la acea vreme vicar patriarhal. După finalizare, teza de doctorat a fost apreciată de comisie, obținând nota 10. Acest lucru s-a petrecut cu doar o lună înainte de sfârșitul său, din 6 iulie 1975.

Părintele Dometie a fost hirotonit diacon celib la data de 6 august 1949 și preot celib pe seama Măn. Prislop, la 7 august 1949. La 14 septembrie 1949, la Măn. Prislop, părintele Arsenie Boca l-a călugărit pe părintele Stelian Manolache, care a devenit astfel ieromonahul Dometie. Tot atunci a fost călugărit și Leonida Plămădeală, viitorul Mitropolit al Ardealului Antonie Plămădeală.

În anul 1950, părintele Dometie e numit stareț al Măn. Prislop, în urma arestării părintelui Arsenie Boca. Aici face misiune pentru întărirea Ortodoxiei din Ardeal slujind, predicând, spovedind și povățuind pe toți cei care îl căutau pentru a primi cuvânt de folos, de îmbărbătare sau de încurajare.

Trece prin mai multe mănăstiri. Dorește mult să înființeze o mănăstire de maici. Este urmărit de securitate în anul 1952. După acest moment, caută un loc în care să se poată retrage, apoi ia legătura cu ucenicele sale care voiau să devină monahii, pe care le îndeamnă să meargă la Măn. Rătești și Barbu. Părintele cere binecuvântarea Mitropolitului Nicolae Bălan pentru a înființa o mănăstire de maici în Ardeal. Așa ajunge la Măn. Râmeț, de curând transformată în mănăstire de maici. La 1 octombrie 1973 a fost încadrat oficial în postul de duhovnic al Măn. Râmeț, slujire în care a rămas până în ziua trecerii la cele veșnice. Le aduce aici pe ucenicele sale.

Părintele Dometie a fost un om al rugăciunii și un gospodar desăvârșit. Oriunde s-a aflat, a desfășurat o intensă activitate duhovnicească și administrativă. A fost numit duhovnic al Măn. Râmeț și paroh al bisericii din satul vecin, dar slujea în alte cinci lăcașuri. A înzestrat toate aceste biserici cu icoane, cu cărți, le-a

zugrăvit, le-a acoperit, adunându-i pe credincioși pentru a participa activ la viața liturgică. A reorganizat Măn. Râmeț. A ridicat din temelie două case bisericești, ateliere de covoare, o trapeză cu bucătărie, un arhondaric, a introdus lumina electrică și apa potabilă în încăperile mănăstirii. În anul 1969 a înființat, alături de sora sa, monahia Eudoxia Manolache, muzeul mănăstirii și a construit din temelie, lângă mănăstire, o școală pentru copiii satului Râmeț, toate acestea în paralel cu intensificarea misiunii pastorale în satele și cătunele din jurul mănăstirii.

La puțină vreme după ce a ajuns la Râmeț, a devenit un duhovnic iubit de credincioși, căutat de multă lume pentru jertfelnicia și dragostea sa. Era îngăduitor cu oamenii și foarte generos. La hramuri și marile sărbători spovedea zi și noapte. Își oferea chilia pelerinilor, iar el dormea foarte puțin, așezat pe un scaun, uneori în pod sau în clopotniță, îngrijindu-se ca toți credincioșii să fie bine adăpostiți.

Părintele Dometie a trecut la cele veșnice fulgerător, într-o zi de duminică, 6 iulie 1975, arătând tuturor un ultim gest de jertfelnicie. În urma unor inundații, a mers împreună cu maicile să aducă alimente pentru mănăstire. La întoarcere, în apropiere de biserică parohială de lângă Măn. Râmeț s-a lăsat jos și a adormit în Domnul. Efortul pe care îl făcuse era mult prea mare față de puterile sale. La înmormântare, i-au pus în picioare sandalele maicii Anastasia Ghibu, pentru că încălțările lui erau tocite. A fost înmormântat cu dulama lui cea veche și peticită, întrucât alta nu avea.

A fost până în ultima clipă a vieții sale pământești om „fără de prihană”, „nepoftitor de câștig urât, ci iubitor de străini, iubitor de bine, înțelept, drept, cuvios, cumpătat, ținându-se de cuvântul cel credincios al învățăturii” (Tit 1, 7-9). Părintele Arhimandrit Dometie Manolache poate fi considerat, pe bună dreptate, în rândul marilor păstori de suflete pe care i-a avut monahismul românesc în a doua jumătate a veacului XX. ❀